

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2023-6-042 (Soruşturma/Taahhüt)
Karar Sayısı : 24-28/671-276
Karar Tarihi : 04.07.2024

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Birol KÜLE
Üyeler : Ahmet ALGAN (İkinci Başkan), Şükran KODALAK,
Hasan Hüseyin ÜNLÜ, Ayşe ERGEZEN, Cengiz ÇOLAK,
Berat UZUN

B. RAPORTÖRLER : Elif Nurdan ŞARBAK ŞAHİN, Fatih ARSLAN,
Atahan YALÇINKAYA

C. BAŞVURAN

TARAF : - Volta Motor Sanayi ve Ticaret AŞ
Selamlar Köyü Selamlar Mevkii, OSB 1. Sokak Blok No: 10,
81850 Gümüşova/Düzce

D. ŞİKAYETÇİ : - Gizlilik Talebi Bulunmaktadır

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Rekabet Kurulunun 21.03.2024 tarih ve 24-14/303-M sayılı kararı ile Volta Motor Sanayi ve Ticaret AŞ'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespitine yönelik olarak açılan soruşturma kapsamında Volta Motor Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından sunulan taahhütlerin değerlendirilmesi.
- (2) **F. DOSYA EVRELERİ:** Rekabet Kurumu (Kurum) kayıtlarına 08.11.2023 tarih ve 44400 sayı ile intikal eden başvuruda ve 14.11.2023 tarihinde şikâyetçi ile yapılan telefon görüşmesinde aktarılan iddialarda özetle; sağlayıcı konumunda bulunan Volta Motor Sanayi ve Ticaret AŞ'nin (VOLTA), dağıtım ağında bulunan fabrika satış mağazalarının (FSM) ve bayilerin fiyatlama davranışına doğrudan müdahale etmek suretiyle yeniden satış fiyatını belirlediği, VOLTA'nın ürünlerini sattığı kanallardan biri olan Yeni Mağazacılık AŞ (A101) üzerinden ürünlerin öncelikle satışa çıkarıldığı ve A101'deki ürünlerin tükenmesini takiben FSM ve bayilerin satış yapmasına müsaade etmek suretiyle FSM ve bayilerin pasif satışlarını kısıtladığı, bir kısım FSM'lere ayrımcı uygulamalarda bulunduğu ve 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un (4054 sayılı Kanun) 6. maddesi kapsamında yıkıcı fiyatlama uygulayarak hâkim durumunu kötüye kullandığı iddia edilmiştir.
- (3) Bahse konu başvuruya ilişkin hazırlanan 05.12.2023 tarihli ve 2023-6-042/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu, Rekabet Kurulunun (Kurul) 07.12.2023 tarihli toplantısında görüşülerek 23-56/1128-M sayı ile VOLTA hakkında şikâyetle konu iddialara yönelik olarak önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Önaraştırma sonucunda teşebbüs hakkında hazırlanan 20.03.2024 tarihli ve 2023-6-042/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu Kurulun 21.03.2024 tarihli toplantısında görüşülerek 24-14/303-M sayı ile VOLTA hakkında 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal edip etmediğinin tespiti amacıyla aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına karar verilmiştir.
- (4) Soruşturma süreci devam ederken, Kurum kayıtlarına 25.03.2024 tarih ve 50255 sayı ile intikal eden yazı ile VOLTA tarafından 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesi ve Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar ile Hâkim Durumun Kötüye

Kullanılmasına Yönelik Soruşturmalarda Uygulanabilecek Uzlaşma Usulüne İlişkin Yönetmelik kapsamında yeniden satış fiyatının belirlenmesi iddiasına ilişkin olarak uzlaşma sürecinin başlatılması talep edilmiştir. Bu kapsamda, Kurulun 24.04.2024 tarih ve 24-20/460-194 sayılı uzlaşma nihai kararı ile uzlaşma süreci tamamlanarak VOLTA hakkında yürütülen soruşturma yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik iddia bakımından sona ermiştir.

- (5) İlaveten, yürütülmekte olan soruşturma kapsamında Kurum kayıtlarına 26.03.2024 tarih ve 50320 sayı ile intikal eden yazıda, VOLTA tarafından soruşturma konusu iddialardan alıcılara uygulanan bölge ve müşteri kısıtlamasına yönelik uygulamalarıyla bağlantılı endişeleri bertaraf etmek amacıyla taahhüt sunma talebinde bulunulmuştur. Söz konusu talep, Kurulun 28.03.2024 tarihli toplantısında görüşülmüş ve 24-15/345-M(1) sayı ile anılan iddialar bakımından taahhüt görüşmelerinin başlatılmasına karar verilmiştir. VOLTA ile başlatılan taahhüt görüşmeleri neticesinde VOLTA'nın nihai taahhüt metni 14.06.2024 tarih ve 53069 sayı ile Kurum kayıtlarına intikal etmiştir.
- (6) VOLTA tarafından sunulan taahhüt metnine ilişkin olarak hazırlanan 01.07.2024 tarihli, 2023-6-042/BN-04 sayılı Bilgi Notu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (7) **G. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili Bilgi Notunda özetle; VOLTA hakkında yürütülen soruşturma kapsamında teşebbüs tarafından sunulan taahhütlerin teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesi ve bu çerçevede teşebbüs hakkında yürütülen soruşturmanın taahhüde konu iddialar bakımından sonlandırılması gerektiği kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Hakkında İnceleme Yapılan Taraf: VOLTA

- (8) VOLTA, 2010 yılında Volta Otomotiv Tekstil Kimya İnşaat Malzemeleri ve İnşaat Taahhüt Turizm Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. unvanıyla Antalya'da kurulmuş ve 2014 yılında teşebbüsün ticaret unvanı Volta Motor Sanayi ve Ticaret AŞ olarak değiştirilmiştir. Teşebbüs, mevcut durumda, Gümüşova Organize Sanayi Bölgesi, TÜBİTAK MARTEK Teknoloji Serbest Bölgesi ve Jiangsu Çin Halk Cumhuriyeti'nde elektrikli araç üretimi yapmaktadır.
- (9) VOLTA, L kategori araçların (elektrikli bisiklet, elektrikli ve benzinli 2, 3 ve 4 tekerli hafif araçlar) üretimi, satışı ve satış sonrası hizmetleri alanlarında faaliyet göstermektedir. VOLTA'nın ürün portföyü çeşitlilik göstermekte olup üretim, satış ve satış sonrası hizmetlerini yürüttüğü araçlar şunlardır: elektrikli skuter, elektrikli bisiklet, elektrikli moped, elektrik motorlu bisiklet, elektrikli üç tekerlekli moped, benzinli skuter, benzinli cub, dört tekerlekli arazi aracı, mini elektrikli araba. VOLTA söz konusu ürünlerin satışını Türkiye'nin dışında, Arnavutluk, Almanya, Amerika Birleşik Devletleri, Avusturya, Azerbaycan, Belçika, Bosna Hersek, Bulgaristan, Çek Cumhuriyeti, Danimarka, Estonya, Fas, Finlandiya, Fransa, Gürcistan, Hırvatistan, Hollanda, Irak, İngiltere, İrlanda, İspanya, İsrail, İsviçre, İsveç, İtalya, Kıbrıs, Kosova, Letonya, Litvanya, Macaristan, Makedonya, Özbekistan, Polonya, Romanya, Rusya, Sırbistan, Tunus, Ukrayna, Yunanistan, Slovakya, Slovenya, Kuveyt ve Portekiz gibi ülkelerde yapmaktadır. Ayrıca VOLTA'nın ürün portföyüne muadil ürün portföyüne sahip rakip teşebbüsler ağırlıklı olarak Çin'den ithalat yapan teşebbüslerden oluşurken, VOLTA ile birlikte çok az sayıda teşebbüs; şasi, karoser, plastik parça, metal aksam, lastik, jant, koltuk, cam, amortisör gibi birtakım komponentleri yurt içinde üretmektedir.
- (10) VOLTA, Volta, Apec ve Revolt markaları adı altında faaliyet göstermekte ve ürünlerini i) A101 zincir marketleri, ii) yalnızca VOLTA ve VOLTA'nın alt markalı ürünlerinin

satıldığı satış noktaları olan Fabrika Satış Mağazaları (FSM), iii) rakip ürünlerin de satıldığı bayiler, iv) doğrudan ve çoklu adetli yapılan kurumsal satışlar ve v) yurt dışı satışlar olmak üzere toplam beş satış kanalı üzerinden satmaktadır.

- (11) Fabrika Satış Mağazası Sözleşmesi'nde FSM'lere yönelik "...yalnız Volta'nın üretici/imalatçı/dağıtıcı olduğu ürünlerin ve/veya bu ürünlere ait yedek parçaların satış ve pazarlama gibi işlemlerini yapabilir." hükmü getirilerek, FSM ve bayiler arasında sadece VOLTA ürünlerinin satılmasına yönelik farklılık getirilmiştir. İlaveten VOLTA'nın FSM'ler ile akdettiği sözleşmeler aracılığıyla FSM'lere alt bayi atanması hususu düzenlenmiş olup alt bayinin tıpkı bayiler gibi rakip marka ürünleri de sattığı, ancak bayilerden ayrılan hususun alt bayinin ürün tedarikinin FSM tarafından yapılacağı VOLTA'nın alt bayilere karşı herhangi bir sorumluluğunun bulunmayacağı ve ticari bir ilişki kurmayacağı belirtilmektedir.
- (12) Özellikle FSM'lerin sadece VOLTA markalı ürünleri satarak rakip markalı ürünleri satmaması hususu, sağlayıcı ile FSM'lerin aynı ekonomik bütünlük sayılıp sayılmayacağının değerlendirilmesi ihtiyacını doğurmuştur. VOLTA'nın satış kanallarından hem FSM'lerin hem de rakip marka ürünleri de satan bayilerin ayrı tüzel kişilikler olduğu ve VOLTA ile aynı ekonomik bütünlük içerisinde yer almadığı cevabi yazılarda ifade edilmekle birlikte Fabrika Satış Mağazası Sözleşmesi'nde de *"FSM bu sözleşmeye göre Volta'dan temin edeceği Volta'nın sahibi olduğu tüm ürünlerin riski kendisine ait olmak üzere, kendi namı ve hesabına satışı ve pazarlaması ile görevli ve yetkilidir. İş bu sözleşme ile FSM'ye Volta'yı herhangi bir şekilde bağlayıcı bir yükümlülük altına sokma yetkisi verilmemiştir."* ifadelerine yer verilmektedir. Bu ifadelerden, sağlayıcı ile FSM'ler arasında aynı ekonomik bütünlüğün özünde bulunan ve rekabet motivasyonunu ortadan kaldıran çıkar birliğinin geçerli olmadığı anlaşılmaktadır. Neticede dikey ilişkileri bulunan VOLTA ile FSM'lerin, aralarında tek bir ekonomik karar mekanizmasının bulunmadığı dolayısıyla aynı ekonomik bütünlük olmadığı değerlendirilmiştir.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Sektöre ilişkin Bilgiler

- (13) Soruşturma tarafı VOLTA'nın faaliyet gösterdiği L kategorisi araçların tanımlarına 26.01.2017 tarihinde yürürlüğe giren ve 29960 sayılı İki veya Üç Tekerlekli Motorlu Araçların ve Dört Tekerlekli Motosikletlerin Tip Onayı ve Piyasa Gözetimi ve Denetimi Hakkında Yönetmelik'te (AB/168/2013) (MOTOY) yer verilmekte ve Ek-1'de L kategorisi araçlar kategorize edilmektedir. Buna göre, L kategorisi araçlar; benzinli, dizel veya elektrik motorlu, iki ve üç tekerlekli mopedler ve motosikletler, karayollarında kullanılan hafif ve ağır dört tekerlekli ile hafif ve ağır dört tekerlekli motosikletler dâhil olmak üzere iki, üç ve dört tekerlekli motorlu araçları kapsamaktadır. Minimal ve küçük tasarımlı olan L kategorisi araçlar kullanım kolaylığının yanı sıra uygun fiyatlı ve kolay erişilebilir olmasıyla tüketici tarafından tercih sebebidir. Araç trafiğinin ve çevre duyarlılığının artmasıyla birlikte özellikle elektrik motorlarıyla çalıştırılan ve düşük emisyonlu olan araçlar şehir içinde yapılan kısa seyahatlerde geçtiğimiz yıllara oranla oldukça yaygınlaşmaya başlamıştır. Bu kapsamda yedi sınıfa ayrılan L kategorisi araç çeşitleri ve özelliklerine aşağıdaki görselde yer verilmektedir:

Görsel-1: L Kategorisi Araç Sınıflandırması¹

L1e		L2e	L3e	L4e	L5		L6e		L7e		
Light two-wheeled vehicle		Three-wheel moped	Motorcycle	With side car	Tricycle		Light quadricycle		Heavy quadricycle		
L1e-A	L1e-B	L2e	L3e	L4e	L5e-A	L5e-B	L6e-A	L6e-B	L7e-A	L7e-B	L7e-C
Powered cycles	Moped				Tricycle	Commercial tricycle	Light quad	Light quadrimobile	Heavy on-road quad	Heavy all terrain quad	Heavy Quadmobile
											
	Limited speed	L2e-U	L3e-A2	L4e-A2				L6Be-U	L7e-A2	L7e-B2	L7e-CP
											
			L3e-A3								
											
≤50cc, ≤25 km/h, 250W--1kW	≤50cc, ≤45 km/h, <4 kW	≤50cc, ≤45 km/h, <4 kW, ≤270 kg	≤ 11 kW, A2: ≤35 kW		3W, <1000 kg,	3W, <1000 kg, max 2 seats, V 0.6m ³	<4kW, ≤425 kg, ≤45 km/h (D, G)	<6kW, <425 kg, ≤45 km/h (D, G)	<15kW, ≤450 kg	W/G<6, ≤450 kg	P: ≤450 kg, U: ≤600 kg, (D, G)

- (14) L kategorisi olarak sınıflandırılan birçok araç bulunmakta ve söz konusu araçlar azami hız, motor gücü, ağırlık gibi unsurlar bakımından farklılaşmaktadır.
- (15) İlgili Yönetmeliğin yanı sıra 2918 sayılı Karayolları Trafik Kanunu'nun (2918 sayılı Kanun) "Tanımlar" başlığının 3. maddesi hükümlerinde yer verilen tanımlara bakıldığında ise; motosiklet, "Azami tasarım hızı 45 km/saatten ve/veya silindir kapasitesi 50 santimetreküpten fazla olan sepetli veya sepetsiz iki veya üç tekerlekli motorlu taşıtlar ve net motor gücü 15 kilovattı, net ağırlığı 400 kilogramı, yük taşımacılığında kullanılanlar için ise net ağırlığı 550 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır." olarak tanımlanmaktayken, bisiklet "Üzerinde bulunan insanın adale gücü ile pedal veya el ile tekerleği döndürülmek suretiyle hareket eden motorsuz taşıtlardır. Azami sürekli anma gücü 0,25 KW'ı geçmeyen, hızlandıkça gücü düşen ve hızı en fazla 25 km/saate ulaştıktan sonra veya pedal çevrilmeye ara verildikten hemen sonra gücü tamamen kesilen elektrikli bisikletler de bu sınıfa girer." şeklinde tanımlanmaktadır. Motorlu bisiklet (moped) ise "Azami hızı saatte 45 kilometreyi, içten yanmalı motorlu ise silindir hacmi 50 santimetreküpü, elektrik motorlu ise azami sürekli nominal güç çıkışı 4 kilovattı geçmeyen iki veya üç tekerlekli taşıtlar ile aynı özelliklere sahip net ağırlığı 350 kilogramı aşmayan dört tekerlekli motorlu taşıtlardır." olarak tanımlanmaktadır. Bu çerçevede 2918 sayılı Kanun'da, motosiklet ve motorlu bisikletlerin, azami tasarım hızı, içten yanmalı motorlu olanlar için silindir hacmi, elektrikli olanlar için ise azami sürekli güç çıkışı ve net ağırlık gibi değişkenlerle birbirlerinden ayrıldığı görülmektedir.
- (16) 31.01.2018 tarihli ve 30318 sayılı Araçların Satış, Devir ve Tescil Hizmetlerinin Yürütülmesi Hakkında Yönetmelik hükümlerine göre, hem motor gücü 0,25 kilovatt (kW) üzeri motorlu bisiklet hem de motosiklet ürün gruplarında yer alan araçların tescil zorunluğu bulunmakta, söz konusu araçlar gerekli testlerin, plaka ve ehliyet gerekliliğinin akabinde trafiğe çıkabilmekte, buna karşılık elektrikli bisiklet, elektrikli skuter sınıflarında yer alan araçların tescil zorunluluğu bulunmamaktadır. 2918 sayılı

¹ Kaynak: <https://www.homologasyon.com/l-kategorisi-motosiklet/>

Kanun'un 37. maddesi kapsamında ise “Sürücü belgesi almaları zorunlu olmamakla beraber; bisiklet kullananların 11, elektrikli bisiklet ve elektrikli skuter kullananların 15, motorsuz taşıtları kullananlar ile hayvan sürücülerinin 13 yaşını bitirmiş olmaları, bedensel ve ruhsal bakımdan sağlıklı bulunmaları zorunludur.” hükmü ile bazı araçlar için her ne kadar sürücü belgesi şartı getirilmese de yaş sınırı getirildiği görülmektedir.

- (17) VOLTA'nın internet sayfasında elektrikli bisiklet başlığı altında yer verilen ürünler (VB1,VB2, VB3, VB7, APB2) 2918 sayılı Kanun'a göre bisiklet; elektrikli moped (VS1,VS2, SE-03), elektrikli üç tekerli moped, elektrikli motorlu bisiklet (VSX, VSM), benzinli cub (RC3) ve benzinli skuter başlığı altında yer alan ürünler (RS5, PS3) 2918 sayılı Kanun'a göre motorlu bisiklet; benzinli skuter ürün grubunda yer verilen ürünler ise (PS5, APX5, RM5-X, RS7) 2918 sayılı Kanun'a göre motosiklet sınıfında kabul edilmektedir. VOLTA'nın üretimini yaptığı VT3, VT5 isimleriyle anılan teknopedler ve RA5 adıyla anılan dört tekerli arazi araçlar ise 2918 sayılı Kanun kapsamı dışında yer almaktadır.
- (18) VOLTA'nın üretilip sattığı elektrikli skuter, elektrikli bisiklet, elektrik motorlu bisiklet, benzinli motosiklet, dört tekerlekli arazi aracı ve mini elektrikli araba ürünlerinin bir kısmının tescile tabi olmaması sebebiyle Türkiye'deki toplam satış adetlerine her ürün özelinde ulaşılamasa da Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK) tarafından motosiklet başlığı altında her yıl trafiğe kaydı yapılan motosiklet sayısı altında motosiklet ve motorlu bisiklet sayısı izlenmektedir². TÜİK tarafından yayımlanan raporda, sektörde 54 marka adıyla faaliyet gösteren çok sayıda teşebbüsün bulunduğu; bununla birlikte “diğer” grubu altında ismini açıklamak istemeyen markaların da bulunduğu dikkate alındığında sektörde 54'ten fazla markanın faaliyet gösterdiği değerlendirilmiştir.
- (19) TÜİK verilerinden 2021 yılı içinde 231.794 adet motosikletin trafiğe kaydı yapılırken, 2022 yılında 397.544 ve 2023 yılı içinde toplam 937.482 adet motosikletin (motorlu bisiklet tescil sayıları dâhil olmak üzere) trafiğe kaydı yapıldığı anlaşılmaktadır³. Bireysel kullanımın yanı sıra restoran, hazır gıda, alışveriş hizmetleri gibi alanlarda da yararlanılmak üzere trafiğe kaydı yapılan motosiklet sayısında artış gözlenmekte ve sektörün dinamik bir yapıda olduğu anlaşılmaktadır. Aşağıda yer verilen tabloda VOLTA ve rakiplerinin, trafiğe tescil edilen motosiklet ve motorlu bisikletlerin toplulaştırılmış haliyle, son 3 yıl içerisindeki pazar paylarına yer verilmektedir:

Tablo-1: Motosiklet Pazarında (Motorlu Bisikletler Dâhil Olmak Üzere) Faaliyet Gösteren Teşebbüslere İlişkin Pazar Payı (%)

Teşebbüs	2021	2022	2023
VOLTA ⁴	(....)	(....)	(....)
KUBA	(....)	(....)	(....)
MONDİAL	(....)	(....)	(....)
RKS	(....)	(....)	(....)
ARORA	(....)	(....)	(....)
HONDA	(....)	(....)	(....)
TVS	(....)	(....)	(....)
DİĞER	(....)	(....)	(....)
TOPLAM	100,00	100,00	100,00

Kaynak: Cevabi Yazı

- (20) VOLTA'nın yanı sıra çok sayıda rakibin pazarda faaliyet gösterdiği, teşebbüslerin

² <https://biruni.tuik.gov.tr/medas/?kn=89&locale=tr> Erişim Tarihi: 15.03.2024

³ <https://www.aa.com.tr/tr/ekonomi/trafige-kayitli-motosiklet-sayisi-2023te-yaklasik-1-milyon-arti/3119329> Erişim Tarihi: 15.03.2024

⁴ VOLTA'nın pazar payı, VOLTA markalı ürünlerin satış sayısının yurtiçinde toplam kaydı yapılan motosiklet sayısına oranlanması suretiyle elde edilmiştir.

pazar paylarının her yıl değişiklikler gösterdiği ve birbirine yakın seyrettiği görülmektedir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

- (21) Elektrikli kick skuter, elektrikli kaykay ile elektrikli bisikletin diğer ürünlere göre uygun fiyatlı olduğu, kısa mesafelerde eğlence ya da spor amaçlı kullanıldığı ve tescil ya da sürücü belgesi zorunluluğu gerektirmediği değerlendirilmiştir. Ulaşım amacıyla kullanılan motosiklet ve motorlu bisikletin ise tüketici gözünde ulaşım amacıyla kullanıldığı, iki araç grubunun da MOTOY hükümlerine göre üretilmesi gerekse de yalnızca motor gücü 0,25 kW üzeri olan motosiklet ve motorlu bisikletler için tescil ve ehliyet zorunluluğu bulunduğu anlaşılmaktadır⁵. Bu nedenle genel itibarıyla yer verilen ürün gruplarının azami tasarım hızı, silindir hacmi gibi teknik birtakım nitelikler yönünden birbirlerinden ayrıştığı ve her iki ürün grubunun tüketici gözünde talep yönünden ikame olmadıkları değerlendirilmektedir. İlaveten dört tekerlekli elektrikli arazi araçları ile mini elektrikli arabalar, tasarımları, kullanım yerleri, kullanım amaçları ve fiyatları bakımından tüketici gözünde farklılaşabilmektedir.
- (22) VOLTA'nın son 3 yıl içerisinde motorlu bisiklet, motosiklet ve tescile tabi olmayan araçlardaki (elektrikli kick skuter, elektrikli bisiklet ve elektrikli araba) satışlarının VOLTA'nın toplam satış adetleri içerisindeki payı oransal olarak aşağıdaki tabloda görülmektedir:

Tablo-2: VOLTA'nın Motorlu Bisiklet ve Motosiklet Satışlarının Toplam Satışlarına Oranı

	2021	2022	2023
Motorlu Bisiklet	(.....)	(.....)	(.....)
Motosiklet	(.....)	(.....)	(.....)
Diğer ⁶	(.....)	(.....)	(.....)

Kaynak: Cevabi Yazı

- (23) VOLTA'nın satışlarının daha çok motorlu bisiklet ürün grubunda yoğunlaştığı anlaşılmaktadır. Ayrıca motosiklet ürün grubunda nispeten az sayıda model ile varlık gösteren VOLTA'nın, “diğer” ürün grubunda ise birden fazla ürününün yer aldığı ve yıllar itibarıyla bu gruptaki satış oranlarının dramatik bir şekilde azaldığı görülmektedir. VOLTA'nın 2021 yılı için elektrikli kaykay modellerinde (VT1, VT3 ve VK4) satışlarının toplam satışları içerisindeki payının %(.....) olduğu, dolayısıyla %(.....)'e ulaşan oranın çok büyük bir kısmının elektrikli kaykay satışından kaynaklandığı anlaşılmaktadır. 2023 yılı toplam satışlarının içerisinde ilgili ürünün satış oranlarının ise %(.....)'a gerilediği dikkat çekmektedir.
- (24) 2021, 2022 ve 2023 yılları özelinde VOLTA'nın toplam satışlarının %(.....), %(.....) ve %(.....)'i gibi önemli bir kısmının daha çok motorlu bisiklet ve motosiklet üzerinde yoğunlaştığı görülmektedir. Buradan hareketle ilgili pazar tanımının VOLTA'nın satışlarında başat rolü üstlenen “motorlu bisiklet pazarı” ve “motosiklet pazarı” özelinde belirlenebileceği değerlendirilmekte olup elektrikli bisiklet, elektrikli kick skuter ve elektrikli araba ürün gruplarında yapılan satışların toplam satışları içerisindeki payının düşük kalması ve bahse konu ürünlerde teşebbüsün faaliyetlerinin sınırlı olması gerekçeleriyle ilgili pazarın belirlenmesinde göz ardı edilebileceği değerlendirilmektedir. İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz'un 20.

⁵ VOLTA'nın satışları içerisinde önemli payları bulunan VSM ve VSX isimli ürünler her ne kadar 2918 sayılı Kanun hükümlerine göre motorlu bisiklet ürün grubunda yer alsa da motor gücünün 0,25 kW altında kalması sebebiyle bu ürünlerde tescil ve ehliyet zorunluluğu gerekmemektedir.

⁶ Diğer kategorisinde yer alan araçlar elektrikli kaykaylar, elektrikli kick skuterlar, mini arabalar ve dört tekerli arazi araçlarıdır. Bu grupta yer alan araçların motorlu bisiklet ve motosiklet sayısının dışında izlenmesinin nedeni bu araçların TÜİK tarafından yayınlanan datada yer almamalarıdır.

paragrafında yer verilen “İnceleme konusu işlem gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir” ifadesinden yola çıkılarak, incelemede ulaşılan sonucu değiştirmeyeceği için herhangi bir ilgili ürün pazarı tanımlanmamıştır.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

- (25) Şikâyet konusu ürünlerin tüm Türkiye’de dağıtım, pazarlama ve satışının yapılabildiği, ülke genelinde rekabet koşullarında bölgeler bazında belirgin farklılıklar olmadığı, internet satışları yoluyla da pazarın homojenliğinin arttığı göz önüne alındığında ilgili coğrafi pazarın “Türkiye” olarak belirlenebileceği değerlendirilmiştir. Bununla birlikte, İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz’un 20. paragrafından hareketle detaylı pazar tanımı yapılmasına mevcut dosya özelinde gerek duyulmamıştır.

H.3. Değerlendirme

- (26) Dosya kapsamında yapılan incelemeler sonucunda, VOLTA’nın münhasırlık içeren dağıtım sistemi bulunmamasına rağmen yeniden satıcıların aktif ve pasif satışlarının kısıtlanmasına yönelik eylemlerinin ve VOLTA’nın seçici dağıtım sistemini benimsememesine rağmen FSM’ler ile akdettiği sözleşmelerde yetkisiz dağıtıcılara yapılacak satışların kısıtlanması niteliğinde yorumlanabilecek birtakım hükümlerin olduğu tespit edilmiştir. VOLTA’nın söz konusu eylemleri, 2021/2 sayılı Tebliğ kapsamında rekabet sorunu olarak değerlendirilmiştir.

H.3.1. VOLTA’nın Bölge ve Müşteri Kısıtlamasına Yönelik Uygulamalarına İlişkin Değerlendirme

- (27) Taahhüt görüşmelerine konu edilen ilk iddia, VOLTA tarafından yeniden satıcıların aktif ve pasif satışlarının kısıtlanması ve/veya dağıtım ağında münhasırlık bulunmamasına rağmen yeniden satıcıları arasında bölge paylaşımı yapılmasına ilişkindir.
- (28) 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında teşebbüslerin dikey anlaşmalar ve eylemler yoluyla müşteri ve bölge kısıtlaması uygulamalarının rekabeti kısıtlayacağı kabul edilmektedir. 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği’nin (2002/2 sayılı Tebliğ) 4. maddesinin birinci fıkrasının (b) bendinde, aynı bentte sayılan haller dışında, alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin kısıtlamalar getirilemeyeceği ifade edilmektedir. Bununla birlikte, ilgili Tebliğ’de bazı istisnai hallerde alıcıya müşteri ve bölge kısıtlaması getirilebileceği düzenlenmiştir. Bu istisnai hallerden ilki, alıcının müşterilerince yapılacak satışları kapsamaması kaydıyla, sağlayıcı tarafından kendisine veya bir alıcıya tahsis edilmiş münhasır bir bölgeye ya da münhasır müşteri grubuna yapılacak aktif satışların kısıtlanmasıdır. Dolayısıyla alıcının sözleşme konusu mal veya hizmetleri satacağı bölge veya müşterilere ilişkin olarak, münhasır bir bölge veya müşteri grubu tayin edilmesi durumunda aktif satışlar kısıtlanabilmektedir. Anılan Tebliğ’in 4. maddesinin (b) bendinde sayılan bu ilk istisnai hal münhasırlık ilişkisini temel almakta, dikey ilişki tarafları arasında münhasırlık yaratılan durumlarda müşteri ve bölge kısıtlamasına aktif satışlar yönünden gidilebileceğini ifade etmektedir. Bir diğer deyişle, 2002/2 sayılı Tebliğ ile teşebbüslere münhasır bir bölge veya müşteri grubu vermek suretiyle tanınan koruma, mutlak bir koruma olmayıp alıcı teşebbüsler kendilerine tahsisli bölgeye veya müşteri grubuna satış yaparken sisteme dâhil diğer alıcıların ancak aktif rekabetinden korunabilmektedir. Bu kapsamda münhasıran tayin edilmiş bölge veya müşteri gruplarına yapılacak olan pasif satışların kısıtlanması, anılan hüküm ile yasaklanan eylemden istisna tutulan hallerden sayılmamakta dolayısıyla pasif satışların

kısıtlanması her halükârda mümkün olmamaktadır. Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'un (Dikey Kılavuz) 23. ve 24. paragraflarında, aktif satış, başka bir alıcının münhasır bölgesindeki veya münhasır müşteri grubundaki münferit müşterilere mektup veya ziyaret gibi doğrudan pazarlama yöntemleriyle gerçekleştirilen satışlar olarak değerlendirilirken, pasif satış başka bir alıcının bölgesindeki veya müşteri grubundaki müşterilerden gelen ve alıcının aktif çabaları neticesi olmayan talepleri karşılamak (alıcı malın teslimatını müşterinin adresine götürerek yapsa dahi) şeklinde tanımlanmaktadır.

- (29) 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre münhasırlık bulunması halinde alıcının gerçekleştireceği aktif satışlar sağlayıcı tarafından sınırlandırılabilen, pasif satışlara ilişkin bir sınırlama getirilmesi ise anılan Tebliğ'de öngörülen grup muafiyetinin dışında kalmaktadır. Bu çerçevede VOLTA'nın yeniden satıcılarına yönelik münhasırlık sisteminin bulunup bulunmadığının ve aktif/pasif satış yasağı getirip getirmediğinin değerlendirilmesi gerekmektedir.
- (30) Bu çerçevede VOLTA'nın akdettiği sözleşmelere bakıldığında, teşebbüsün FSM'si olarak faaliyet gösteren (.....) ile imzalamış olduğu 05.07.2023 tarihli "Fabrika Satış Mağazası (FSM) Sözleşmesi"nde "3. BÖLGE İLE SINIRLI FAALİYET YÜKÜMLÜLÜĞÜ" başlığı altında aşağıdaki hükmün yer aldığı görülmektedir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (31) İlaveten, 08.02.2024 tarihinde VOLTA'nın bir başka FSM'si olan (.....)- (.....) ile akdedilen "Fabrika Satış Mağazası Sözleşmesi"nin⁷ "3. BÖLGE İLE SINIRLI FAALİYETLER YÜKÜMLÜLÜĞÜ" başlığı altında yukarıda yer alan hükmün bir benzerine rastlanılmıştır:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (32) Yukarıda yer verilen sözleşme hükümleri ile VOLTA'nın FSM'lere aktif ve pasif satış ayrımı yapmaksızın faaliyetlerine yönelik bölgesel sınırlama getirdiği görülmektedir. Bununla birlikte sözleşme hükümlerinde VOLTA'nın bölge sınırları içerisinde başkaca tüzel veya gerçek kişiye FSM'lik verebileceği düzenlenmekte, dolayısıyla aynı bölgede birden fazla yeniden satıcının yetkilendirilebileceği anlaşılmaktadır. Ayrıca VOLTA tarafından, VOLTA'nın yeniden satıcıları ile akdetmiş olduğu sözleşmelerde bölgesel anlamda münhasırlığa ilişkin bir hüküm olmadığı belirtilmiştir. Ancak Dikey Kılavuz'un 30. paragrafında; alıcıların satış yaptığı bölge veya müşteri grubunun münhasır olarak değerlendirilebilmesi için, o bölge veya müşteri grubuna sadece tek bir alıcının veya sadece sağlayıcının kendisinin aktif olarak satış yapıyor olması gerektiği

⁷ VOLTA geçmişte FSM'leri ile "Yetkili Bayi Sözleşmesi" adıyla sözleşmeler imzalamış olup daha sonradan sözleşmenin adını "FSM Sözleşmesi" olarak revize etmiştir. Bu sebeple ilgili sözleşmede FSM yerine bayi ifadesinin kullanıldığı anlaşılmaktadır.

belirlenmektedir. Dolayısıyla belirli bir bölgeye veya müşteri grubuna aktif olarak satış yapan teşebbüs sayısı iki veya daha fazla ise artık o bölge veya müşteri grubu için münhasırlıktan bahsedilemeyecek ve münhasır olmayan “serbest” bir bölgeye veya müşteri grubuna da herhangi bir alıcı dilediği gibi pasif satışın yanı sıra aktif satış da yapabilecektir. Bu kapsamda tek bir alıcıya münhasıran tahsis edilmiş bir bölge veya müşteri grubu olmadığı sürece, anılan bölgeye veya müşteri grubuna gerçekleştirilecek olan aktif satışların kısıtlanması veya kısıtlamanın pasif satışları da kapsayacak şekilde gerçekleştiriliyor olması rekabet sınırlaması olarak değerlendirilmektedir.

- (33) Öte yandan VOLTA'nın dağıtım sisteminde yer alan sistem üyeleri ile akdettiği sözleşmelerin yıllar içerisinde içerik ve başlık olarak çokça revize edildiği, belirli bir tarihe kadar VOLTA, FSM'leriyle “Yetkili Bayi Sözleşmesi” adıyla sözleşmeler akdederken yakın tarihlerde VOLTA'nın FSM'leriyle “FSM Sözleşmesi” adıyla sözleşme imzaladığı görülmüştür. Bununla birlikte dosya kapsamında elde edilen bilgilerden kimi yeniden satıcıların geçmişte FSM sonradan ise bayi adı altında faaliyet gösterdiği ve sözleşmelerde FSM ifadesi yerine bayi ifadesinin kullanılabildiği anlaşılmaktadır. Dolayısıyla FSM ve bayi yapısının uygulamada oldukça karmaşık olduğu ve birbirleriyle içi içe geçtiği görülmektedir. Bu sebeple söz konusu yapı içerisinde bölgesel sınırlamaların FSM'lere benzer şekilde bayilere de sirayet edilebileceği değerlendirilmiştir.
- (34) Nihayetinde söz konusu sözleşme hükümlerinde VOLTA'nın yeniden satıcılarına yönelik münhasırlık içeren dağıtım sistemini benimsemediği anlaşılmakta, bu sebeple 2002/2 sayılı Tebliğ ve Dikey Kılavuz hükümleri uyarınca VOLTA'nın yeniden satıcılarının aktif satışlarına kısıtlama getiremeyeceği değerlendirilmektedir. Bununla birlikte ilgili sözleşme hükümlerinin aktif-pasif satış ayrımı yapmadığı ve getirilen kısıtlamanın pasif satışları da kapsadığı görülmekte olup bu durum, yukarıda da ifade edildiği üzere, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında anlaşmayı grup muafiyeti dışına çıkartmaktadır.
- (35) İlaveten dosya kapsamında yapılan yerinde incelemelerde elde edilen belgelerde de VOLTA'nın yeniden satıcılarına bölge kısıtlaması niteliğindeki uygulamalarına işaret eden ibarelere rastlanmıştır. Söz konusu belgelere ve belgelere ilişkin değerlendirmelere aşağıda yer verilmektedir:

Tespit-13

- (36) VOLTA yetkilisi (.....) tarafından kullanılan teşebbüsün mal varlığına ait mobil cihazdan elde edilen “VOLTA TÜM FSM'LER” isimli Whatsapp grubunda muhtelif tarihlerde gerçekleşen yazışmalarda aşağıdaki ifadeler yer almaktadır:

13.04.2023

(.....) Bey FSM

“Müşterimiz İstanbul Dragos'tan 3 tekerlekli araç sormaktadır. İletişim: (.....) Bilgilerinize ..”

(.....)

“İlgileniyoruz. Teşekkürler”

25.04.2023

(.....)

“Elinde Apx5 150 lik model olan varsa müşterimiz ile iletişime geçebilir. (.....)”

02.05.2023

(.....)

“(.....) hanım Apm5 ister Sakarya”

“(.....) bey Gaziantep’ten Vs1 ister”

(.....)

“Teşekkürler (.....) bey”

04.05.2023

(.....) Bey – FSM

“(.....) bey Bursadan VM4+ ister”

(.....) FSM

“Yardımcı olalım”

“(.....) bey tsk ederiz”

12.05.2023

“(.....)”

“(.....) hanım ordu’dan volta vb2 arıyor”

13.05.2023

(.....)

“(.....) DİDİMDEN VT3 İSTER”

(.....)– MOTOR

“İlgileniyoruz teşekkürler”

15.05.2023

(.....)

“(.....) İSTANBULDAN (.....) BEY REVOLT RS7 İSTER”

22.05.2023

(.....)

“(.....)”

“(.....) Bey, Adana dan Vm4 + istiyor”

(.....)

“(.....) bey hatay vsm istiyor”

(.....)– FSM

“Teşekkürler (.....) bey. Görüşüp ön sipariş alacağız (.....) beyden”

24.05.2023

(.....) Bey – FSM

“Samsun FSM nin dikkatine (.....) satın almadan (.....) bey var. Elektrikli motor alımları varmış görüşür müsünüz”

(.....) Bey FSM

“Teşekkür ederiz , ilgileniyoruz”

01.06.2023

(.....)

“tekirdağ şarkköy (.....) hanım vt3 ister (.....)”

05.06.2023

(.....)

“(.....) Milas’tan (.....) bey vsm ister”

(.....)-(.....)

“Merhaba ilgileniyoruz teşekkürler”

12.06.2023

(.....)

“(.....) bey kütahyadan vt3 pro ister”

(.....)- MOTOR

“İlgileniyoruz teşekkürler”

13.06.2023

(.....)

“(.....) BALIKESİRDEN (.....) BEY EV1 İSTER”

(.....)- MOTOR

“İlgileniyoruz teşekkürler”

15.07.2023

(.....) Bey - FSM

“Osmaniyeden (.....) bey (.....) SE03 ister elinde olan varsa bağlantıya geçerse uygun olur”

(.....) Bey - (.....)

“Bizde var”

21.07.2023

(.....)

“(.....) Bey Kocaeli Veya İzmit şubemiz iletişime geçebilir mi acaba (VSM) için”

(.....)

“Merhaba iletişime geçiyoruz teşekkürler”

29.07.2023

(.....)

“(.....) Bey İstanbul Şubemiz iletişime geçebilir mi?125 cc herhangi bir motor için eğer elinizde varsa?”

30.07.2023

(.....)- ALANYA

“Hasret Hanım, Batman dan Vsx istiyor”

“(.....)”

“Yakın mağazalar ilgilenebilir mi”

(.....)- FSM

“(.....) mağazamız yarın sabah kendisi ile irtibata geçecek. Teşekkürler yönlendirmeniz için.”

31.07.2023

(.....)

(.....) vt5kabinli ister İzmit ve çevresi”

31.07.2023

(.....)

“(.....) Bey İstanbul Ataşehir’de oturuyor İstanbul Bölgesinde elinde Ps3 olan varsa yardımcı olabilir mi?”

01.08.2023

(.....)

“(.....) Bey apm5 ister. Yalova mağaza yardımcı olur musun elinde varsa teşekkürler”

(.....)

“Teşekkür ederim iletişime geçtim.”

02.08.2023

(.....)

“(.....) bodrumdan vs2 talep ediyor”

(.....)-(.....)

“Teşekkürler ilgileniyoruz”

04.08.2023

(.....)

“(.....) Yozgat Kadişehir'de oturuyor Yakın bölgede nakliye ile birlikte elinde Vs2 veya VSX olan varsa yardımcı olabilir mi?”

05.08.2023

Volta Motor Kocaeli

“(.....) bey vsm ve vsx ister (.....)”

10.08.2023

(.....)

“(.....) Bey Muğla Milas'da oturuyor.Whatsapp'dan mesaj yolu ile iletişime geçilebilir mi? Muğla Bölgesinde elinde VSX olan varsa yardımcı olabilir mi?”

(.....)

“Merhaba ilgileniyoruz teşekkürler”

11.08.2023

(.....)- FSM

“(.....) bey Bursa'dan VSM sorar. bölgeden iletişime geçebilecek olan kimse var mı?”

(.....) FSM

“Yardımcı olalım hemen tsk ederiz”

15.08.2023

(.....)

“(.....) Bey MANİSA'da oturuyor.Mersin Bölgesinde elinde VSX olan varsa yardımcı olabilir mi?”

(.....)

“(.....) hanım aydın APM5”

16.08.2023

(.....)

“(.....) bey ANKARA VS1”

(.....)

“Teşekkürler ilgileniyoruz.”

17.08.2023

(.....)

“(.....) bey konya VS1“

25.08.2023

(.....)

“(.....) bey Bolu’dan vsm istiyor”

14.09.2023

(.....)

“(.....) telefon numaralı müşterimiz Antep bölgesinden Vsm ve vs1 fiyatı ister bilginize”

(.....)

“İletişime geçiyoruz teşekkürler”

21.09.2023

(.....) Bey FSM

“(.....) Hanım , İstanbul Maltepe’den vsm istiyor , bilgilerinize ..”

(.....)– FSM

“Arıyoruz teşekkürler”

22.09.2023

(.....)

“(.....) apt4 için iletişime geçebilirsiniz”

(.....)– FSM

“İlgileniyoruz teşekkürler”

16.10.2023

(.....)

“Merhaba Erzincan dan APT 4 isteyen müşterim var ama yardımcı olabilecek bir FSM varmıdır”

(.....)- FSM

“(.....) veya (.....)dan yardımcı olabilirim..... her ikisinde de ürünüm var”

(.....)

“(.....) Olarak yardımcı oluruz. Müşterinin numarasını alabilir miyim ?”

04.11.2023

(.....)

“(.....) İstanbul Kâğıthane’den (.....) Bey”

“2 adet Apt4 istiyor. Elinde olan bayi iletişime geçebilir”

(.....)– FSM

“İletişime geçiyoruz, Teşekkürler”

04.01.2024

(.....)

“(.....) Hanım Hatay’dan Vm4 ister”

(.....) Bey - (.....)

“Antakya merkezse (.....) beyler yardımcı olsun”

“(.....) tarafındaysa biz iletişim kurabiliriz”

04.01.2024

(.....)

"(.....) Kayseri'den apm5 ister"

12.01.2024

(.....)- SSH

"İletişim Form Message

Ad Soyad: (.....)

E-Posta: (.....)

Telefon: (.....)

İl: Çanakkale

İlçe: Merkez

Departman: Satış

Konu: Motor almak istiyorum ps3 veya ps5

Mesaj: Motor almak istiyorum satış için geri dönüş yaparsanız sevinirim

Tarih-Saat: (.....)"

24.01.2024

(.....)

"İZMİR ÇEVRESİ APT4 ELİNDE OLAN MAĞAZA VARMI"

24.01.2024

(.....)

"Merhabalar. İzmirde stoğumuzda var"

(.....)

"Müşteriye numaranızı verdim şimdi arıycak siz"

05.02.2024

(.....)

"(.....) numaralı müşteri Ankara'dan aradı. Vb2 model soruyor. elinde olan iletişime geçebilir mi?"

06.02.2024

(.....)

"(.....)Sakarya'dan se03 ister. Bölge mağazalarımıza duyurulur. Kolay gelsin. Hayırlı kandiller"

14.02.2024

(.....)

"Herkese hayırlı işler. Güzel günler🙏 Mersin Erdemliden (.....) bey vm4+ ister. (.....)"

- (37) Tespit-13'te yer verilen yazışmaların incelenmesinden, FSM'lerin kendi bölgeleri dışından gelen talepleri diğer FSM'ler ile paylaştığı ve ilgili bölgede faaliyet gösteren FSM tarafından bu taleplerin karşılanmasının sağlandığı görülmektedir. Bir diğer ifadeyle, FSM'ler, bölge dışından arayan veya bayiye gelen müşterileri, müşterinin bölgesinde bulunan bir başka FSM'ye yönlendirmektedir. Belgede geçen ifadelerin yukarıda yer verilen sözleşme hükümleriyle birlikte değerlendirilmesiyle, VOLTA tarafından getirilen bölge kısıtlamasının yansıması olarak FSM'lerin bölge dışından gelen müşteri taleplerini yanıtlamadıkları ve onlara satış yapmaktan imtina ettikleri anlaşılmaktadır.

Tespit-22

- (38) 07.06.2021 tarihli ve Yayıncılar Motosiklet Ltd. Şti. (YAYCILAR)⁸ yetkilisi (.....)'ye ait mobil cihazdan alınan "VOLTA MOTOR TÜM FSM'LER" isimli Whatsapp grubundan elde edilen yazışmada VOLTA yetkilisi (.....)'nın yazdığı iletide aşığıdaki ifadeler yer almaktadır:

(.....)⁹

"Evet herjes lütfen sadece bulunduğu bölgede satışı gerçekleştirmeli, aksi takdirde bölge ihlalinin yaptırımı olacaktır."

"müşteri başka şehirden gelir alır gider sorun yok, ama fsm olan bölge fsm olan bölgeye satış yapmamalı bu konu önemli"

- (39) Tespit-22'de yer verilen yazışmada VOLTA yetkilisinin yazdığı iletide geçen *"Evet herjes lütfen sadece bulunduğu bölgede satışı gerçekleştirmeli, aksi takdirde bölge ihlalinin yaptırımı olacaktır."*, *"müşteri başka şehirden gelir alır gider sorun yok, ama fsm olan bölge fsm olan bölgeye satış yapmamalı bu konu önemli"* ifadeleri, VOLTA'nın FSM'lerin bölge dışına doğrudan pazarlama yöntemleriyle yapılan satışları (aktif satış) kısıtladığı ve bu kısıtlamanın ihlali halinde bir yaptırım mekanizmasının söz konusu olacağı şeklinde yorumlanmakta, sözleşme ile getirilen bölge kısıtlamalarını desteklemekte ve sözleşme hükmünün uygulamaya geçirildiğine de işaret etmektedir.

Tespit-23

- (40) 04.09.2021 tarihli ve YAYCILAR yetkilisi (.....)'ye ait mobil cihazdan alınan, "VOLTA MOTOR TÜM FSM'LER" isimli Whatsapp grubunda, VOLTA FSM'si olarak faaliyet gösteren (.....) yetkilisi (.....)'in diğer FSM'lere hitaben yazdığı iletide aşığıdaki ifadeler yer almaktadır :

(.....)

"Bir diğer husus da herkesin kendi bölgesine ve fabrikanın talimatları doğrultusunda satış yapması. Fabrika nakit (.....) altına satış yapılmayacak talimatı vermesine ragmen, bu fiyata kendisine 700-800 km mesafedeki başka FSM bölgesine kredi kartına 12 taksit adrese teslim satış yapmaya alışan FSM var."

(.....)¹⁰(05456761912)

"(...) diğer konu hakkında da (.....) Bey'e şasi numarası ile paylaşımda bulunuyorum sadece rm5 de değil vt1 vb1 RC3 rs7 ra5 gibi ürünlerde de bölge dışı satış tespit ettik."

- (41) Tespit-23'te yer verilen yazışmada yer alan *"herkesin kendi bölgesine ve fabrikanın talimatları doğrultusunda satış yapması. Fabrika nakit (.....) altına satış yapılmayacak talimatı vermesine ragmen, bu fiyata kendisine 700-800 km mesafedeki başka FSM bölgesine kredi kartına 12 taksit adrese teslim satış yapmaya alışan FSM var."* ve *"bölge dışı satış tespit ettik."* ifadeleri ile VOLTA'nın FSM'lerin bölge dışı satışlarını takip ettiği ve bölge dışı satışlara kısıtlama getirdiği anlaşılmaktadır.
- (42) Sonuç itibarıyla, yerinde incelemede elde edilen belgelerin, VOLTA ile FSM'ler arasında akdedilen sözleşmeleri desteklediği, VOLTA tarafından yeniden satıcılarının aktif ve pasif satışlarının kısıtlanması ve/veya dağıtım ağında münhasırlık bulunmamasına rağmen yeniden satıcıları arasında bölge paylaşımı yapılması

⁸ YAYCILAR, geçmişte VOLTA'nın FSM'si olarak faaliyet göstermiş olup günümüzde rakip markalı ürünleri de satan bayi olarak faaliyet göstermektedir.

⁹ Teşebbüs tarafından gönderilen cevabi yazıda, (.....)'nın (.....) VOLTA'da (.....) olarak görev yaptığı belirtilmiştir.

¹⁰ VOLTA'nın (.....) ili FSM'lerinden (.....) yetkilisi olduğu tespit edilmiştir.

suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabetçi endişe doğurduğu değerlendirilmektedir.

H.3.2. VOLTA'nın FSM Sözleşmesinde Yer Alan Yetkisiz Dağıtıcılara Satış Kısıtlamasına Yönelik Değerlendirme

- (43) Dosya kapsamında ayrıca, teşebbüsün FSM Sözleşmesi'nde FSM'lere yönelik yetkisiz dağıtıcılara satış yasağına ilişkin hükümler tespit edilmiştir. Sözleşmenin "Alt Bayi İlişkisi" başlıklı 9. maddesinin ilgili kısmı aşağıdaki gibidir:

(.....TİCARİ SIR.....)

- (44) Söz konusu hüküm incelendiğinde, VOLTA tarafından onay alınması ve geçerli bir satış yetki belgesi düzenlenmesi koşuluyla FSM'lerin alt bayilik ilişkisi kurabileceği, VOLTA'nın alt bayilere karşı herhangi bir sorumluluğunun bulunmadığı ve ürünlerin imajına zarar verilmesi, sözleşmeye aykırı davranışın tespit edilmesi veya alt bayinin faaliyetlerinden memnun kalınmaması durumlarında VOLTA'nın talebi üzerine FSM'nin alt bayilik ilişkisine son verebileceği düzenlenmektedir. Dolayısıyla ilgili sözleşme hükmünden VOLTA'nın alt bayilik ilişkisine müdahale etme yetkisinin olduğu anlaşılmaktadır.
- (45) Bu kapsamda 2002/2 sayılı Tebliğ hükümlerine bakıldığında, Tebliğ'in 4. maddesinin (b) bendinde sayılan ve alıcılara getirilen müşteri ve bölge kısıtlamalarına ilişkin istisna tutulan bir diğer hususun, seçici dağıtım sistemi üyelerinin yetkili olmayan satıcılara yapacakları satışlarının kısıtlanması olduğu görülmektedir. Dikey Kılavuz'un 32. paragrafında belirtildiği üzere, özellikle satış öncesi tanıtım hizmetlerinin önemli olduğu mücevher, parfüm gibi markalı ürünlerin pazarlanmasında bu tür ürünlerin satıldığı satış noktalarının fiziki özellikleri ve satış personelinin bilgi ve kabiliyeti hayati önem kazanmaktadır. Belirli bir marka imajı bulunan bu tür ürünlerin uygun olmayan yerlerde, yeterli bilgi ve kabiliyeti bulunmayan kişilerce satılmasını istemeyen sağlayıcılar, dağıtım ağı olarak genellikle seçici dağıtım sistemini uygun görmekte ve bu tür ürünlerin en etkin biçimde son kullanıcılara ulaşabilmesi için, ürünün sadece seçici dağıtım sistemi üyelerince satılması zorunluluğu getirilebilmektedir. Anılan hükümden anlaşıldığı üzere, sağlayıcı, bir ürün veya hizmetin sunumunda seçici dağıtım ağı kurgulamadığı sürece, alıcının müşterilerine yönelik olarak yetkili olmayan satıcılara yapılacak satışları yasaklayan bir kısıtlama getiremeyecektir. Aksi takdirde bu eylem yine 2002/2 sayılı Tebliğ anlamında rekabet kısıtlamaları arasında sayılacaktır.
- (46) Yukarıda yer verilen düzenlemeden anlaşıldığı üzere, 2002/2 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre, yetkisiz dağıtıcılara satışın kısıtlanması ancak seçici dağıtım sistemi benimsenmesi halinde mümkündür. Durum böyle olmakla birlikte, FSM sözleşmelerinde seçici dağıtım sistemi uygulandığını gösteren herhangi bir hükmün yer almadığı ve teşebbüs ile yapılan görüşmelerden VOLTA'nın seçici dağıtım sistemini benimsemediği anlaşılmaktadır. Sonuç olarak seçici dağıtım sistemi uygulanmamasına rağmen FSM'lerin yetkisiz dağıtıcılara satış gerçekleştirmesinin engellenmesinin rekabet sorunu teşkil edebileceği değerlendirilmektedir.

H.3.3. Taahhüt Metninin İncelenmesi ve Değerlendirilmesi

H.3.3.1. Taahhüt Metni

- (47) VOLTA tarafından sunulan taahhüt metninde; rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak VOLTA ile FSM'leri arasında imzalanması planlanan yeni "FSM Sözleşmesi", rakip markalı ürünleri de satan bayiler arasında imzalanması planlanan "Bayi Sözleşmesi", FSM ve bayilere yönelik verilen taahhütlere ilişkin bilgilendirme metni ve mevcut FSM ve bayiler ile VOLTA çalışanlarına yönelik eğitim verileceği bilgisi yer almaktadır. Ayrıca VOLTA'nın taahhüt metninde, yeniden satıcılarla akdedilen sözleşmelerde yer alan ve karışıklığa neden olan birtakım hükümlere netlik kazandırılmak amacıyla taahhüt getirildiği görülmektedir.
- (48) VOLTA'nın dosya kapsamındaki olası rekabet sorunlarını engellemeye yönelik olarak sunduğu taahhüt metni aşağıdaki gibidir:

"TAAHHÜT 1

Fabrika Satış Mağazası ve Yetkili Bayi Sözleşmeleri yerine, Ek-1'de yer alan değişiklikleri içeren Ek-3'deki Fabrika Satış Mağazası sözleşmesi imzalanacaktır. İçerik olarak Fabrika Satış Mağazası Sözleşmesi ve Yetkili Bayi Sözleşmesi aynı olup süreç içerisinde başlığı değişmiş ve Fabrika Satış Mağazası Sözleşmesi ile devam etmektedir. Hali hazırda Yetkili Bayi Sözleşmesi kullanılmamaktadır ve kullanılmayacağını taahhüt ederiz. Mevcut Fabrika Satış Mağazası (FSM) ile var olan Fabrika Satış Mağazası sözleşmesi, taahhütlerin Rekabet Kurulu tarafından bağlayıcı hale getirildiğine ilişkin Rekabet Kurulu kısa kararının tarafımıza tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde bu değişiklikleri içerecek şekilde yenilenecektir. Taahhüt kapsamında tüm Fabrika Satış Mağazaları ile "Fabrika Satış Mağazası Sözleşmesi" imzalanacak olup (Yetkili Bayi Sözleşmelerinden vazgeçilecektir), Bayiler ile ise Ek-4 Bayi Sözleşmesi imzalanacak olup sözleşmelerde yapılan değişiklikleri içeren imzalı protokoller/sözleşmeler, taahhütlerin Rekabet Kurulu tarafından bağlayıcı hale getirildiğine ilişkin Rekabet Kurulu kısa kararının tarafımıza tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde Rekabet Kurumu'na tevsik edilecektir..."

Bu çerçevede VOLTA'nın FSM Sözleşmesi'nde¹¹ ve Bayi Sözleşmesinde yapmayı taahhüt ettiği değişikliklere aşağıda yer verilmektedir:

FABRİKA SATIŞ MAĞAZASI (FSM) SÖZLEŞMESİ- ESKİ VERSİYON	FABRİKA SATIŞ MAĞAZASI (FSM) SÖZLEŞMESİ- TAAHHÜT EDİLEN YENİ VERSİYON
(.....)	(.....)
	(.....)
FABRİKA SATIŞ MAĞAZASI (FSM) SÖZLEŞMESİ- ESKİ VERSİYON	FABRİKA SATIŞ MAĞAZASI (FSM) SÖZLEŞMESİNDE YER ALMAYACAK TAAHHÜT EDİLEN HÜKÜMLER

¹¹ Taahhüt metninde, VOLTA tarafından hâlihazırda FSM'ler ile akdedilmiş olan sözleşmelerin (FSM Sözleşmesi ve Yetkili Bayilik Sözleşmeleri) taahhütler doğrultusunda revize edilecek olan FSM Sözleşmesi altında yeknesaklaştırılacağı ifade edilmektedir. Bu doğrultuda, taahhüde konu edilen sözleşme hükümlerinin de FSM Satış Mağazası Sözleşmesi'nin 3.1. numaralı maddesi altında yeknesak olarak yer alacağı belirtilmektedir. Böylece FSM'ler ve bayiler arasındaki farklılıklar göz önünde bulundurulduğunda, bundan sonra yapılacak sözleşmelerde karışıklık yaşanmaması adına FSM Sözleşmesi'nin yanı sıra bayiler ile Bayilik Sözleşmesi imzalanacağı anlaşılmaktadır.

(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....)
	(.....)
	(.....)
	(.....)
(.....)	(.....)
(.....)	(.....) ¹²

“TAAHHÜT 2

Taahhüt Süreci sonucunda sözleşmelerde yapılmasına hükmedilen düzenlemelere ilişkin hazırlanan Ek-2'deki bilgilendirme metni, Volta'nın FSM'lerine ve bayilerine gönderilecek ve bu şekilde FSM'lerin ve bayilerin taahhütlere ilişkin bilgi sahibi olmaları temin edilecektir. Taahhütlerin bağlayıcı hale getirildiğine ilişkin Rekabet Kurulu kısa kararının tarafımıza tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde imzalanmış sözleşmelerin birer örneği Rekabet Kurumu'na tevsik edilecektir.

Mevcutta sözleşmesi olmayan ya da yeni tahsis edilen FSM'ler veya Bayiler ile, Rekabet Kurumu tarafından bağlayıcı hale getirilen taahhütleri içeren sözleşmeler imzalanacaktır. İlgili sözleşme ile birlikte Ek-2'deki bilgilendirme metni FSM'lere veya Bayilere iletilecek, bilgilendirme metninin FSM veya Bayiler tarafından imzalanmış örneği sözleşme ile birlikte Volta tarafından muhafaza edilecektir.”

- (49) VOLTA'nın FSM ve bayilerine göndermeyi taahhüt ettiği bilgilendirme metnine aşağıda yer verilmektedir:

Volta Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Rekabet Kurulu'nca kabul edilen taahhütleri ve Rekabet Kurallarına tam uyum prensibi çerçevesinde ilgili sözleşmelerinde yapmış olduğu değişikliklerin, Fabrika Satış Mağazası (FSM)'ler nezdinde herhangi bir şüpheyi yer bırakmayacak şekilde anlaşılabilir olması ve pazarda tam anlamıyla uygulanması için aşağıdaki bilgilendirme metni

¹² Söz konusu madde hükmünün FSM Sözleşmesinden çıkarılması dosya konusu rekabetçi endişelerle ilgili olmayıp VOLTA'nın tek taraflı tasarrufuna dayanmaktadır.

hazırlanmış ve tüm FSM'lere iletilmiştir. Volta Motor Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin dağıtıcıları olan ticari ilişkileri, Rekabet Kurumu'nun 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği hükümleri çerçevesinde rekabet hukukuna uygun olarak devam ettirilecektir.

Bayiler açısından ise bu bilgilendirme metni; kendilerini bağlayan herhangi bir münhasırlık uygulamasının olmadığını ve bundan sonra da olmayacağını, Volta ürünlerinin satışı noktasında herhangi bir bölge kısıtlamasının söz konusu olmadığını, aktif ve pasif kısıtlamasının olmadığını ve olmayacağını ortaya koymaktadır.

FSM sözleşmelerimizde yapılan değişiklikler sonrasında her bir FSM, başka bir FSM'ye tahsis edilmiş olan bölgeye aktif satış gerçekleştiremeyecektir. Bunun gerçekleşmesi, sözleşme hükümlerinin ihlali olarak değerlendirilecektir. Ancak pasif satışlar serbest olup, Volta tarafından pasif satışlar herhangi bir şekilde kısıtlanmayacaktır. Başka bir FSM'nin bölgesindeki müşterilerden gelen ve FSM'nin aktif çabası neticesi ortaya çıkmayan talepler "pasif satış" anlamına gelmektedir. Aşağıda detaylı olarak aktif ve pasif satışlar örneklendirilmiştir:

FSM'nin SERBEST olduğu Pasif Satış örnekleri:

- FSM'nin bir girişimi olmadığı halde başka bir FSM'nin bölgesinden gelen veya telefonla arayan müşterilere yapılacak satışlar
- Medya aracılığı ile yapılan genel nitelikli reklamlar veya promosyonlar sonrasında başka bir FSM'nin bölgesinde olan müşterilerin satınalma talepleri,
- İnternet ve benzeri yollarla yapılan satışlar,
- Müşterilerin FSM'ye ait web sitesini ziyaret etmesi ve FSM ile iletişime geçmesi,
- Müşterilerin FSM tarafından otomatik olarak bilgilendirilmeyi talep etmiş olması vesilesiyle gerçekleşen satışlar.

FSM'ye İZİN VERİLMİYEN Aktif Satış örnekleri:

- Diğer bir FSM'ye tahsis edilmiş bölgede satış bürosu, şube veya dağıtım deposu kurmak,
- Müşterinin kendisinden böyle bir talep gelmediği sürece başka bir FSM'nin bölgesindeki müşterilere elektronik posta, katalog, promosyon gönderilmesi,
- Arama motoruna veya internet reklam sağlayıcısına bedel ödeyerek belli bir bölgedeki müşteri grubuna reklam verilmesinin sağlanması,
- Dijital platformlar/pazaryerleri üzerinden belli bir coğrafi bölgeye yönelik olarak yapılan reklamlar.

FSM; Pasif Satış Kapsamında,

- bölge dışından gelen veya arayan müşterilere vereceği fiyat konusunda serbest olup, bölge dışından gelen veya arayan müşteriler ile bayi arasındaki ticarete Volta tarafından müdahale edilmeyecek,

- bölge dışından gelen veya arayan müşterilere satış gerçekleştirmesi durumunda komisyon kesintisi vb. herhangi bir yaptırım uygulanmayacak,

- kendi bölgesinde düzenlenen fuara katıldığında, başka bölgelerden gelen fuar müşterilerine satış gerçekleştirme konusunda serbest olacaktır.

Konuya ilişkin detaylı bilgi, Rekabet Kurumu'nun web sitesinde Mevzuat başlığı altında yer alan 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği ve Dikey Anlaşmalara İlişkin Kılavuz'dan edinilebilecektir.

Bayiler Açısından;

- İmza altında alınmış olan Bayilik Sözleşmesinde yalnızca Volta ürünlerinin satılmasına yönelik ya da rakip ürünlerin satılmasını engelleyen herhangi bir münhasırlık söz konusu olmadığı gibi, ilgili sözleşmenin herhangi bir hükmü münhasırlığa izin verecek şekilde yorumlanmayacak,

- İmza altında alınmış olan Bayilik Sözleşmesinde Bayilere yönelik herhangi bir bölge sınırlaması ya da aktif/pasif yasağı bulunmadığı gibi, sözleşmenin herhangi bir hükmü Bayi'nin aktif ya da pasif satışlarının kısıtlanmasına imkan verecek şekilde yorumlanmayacak,

- İmza altında alınmış olan Bayilik Sözleşmelerine sonradan münhasırlık, bölge kısıtlaması, aktif ve pasif satış yasağı hükmü ilave edilmeyecektir.

Yukarıda yer verilen bilgilendirme metni tarafıma iletilmiş ve bu şekilde bilgi edinmem sağlanmıştır.

Tarih/İmza

“TAAHHÜT 3

Taahhütlerin Rekabet Kurulu tarafından bağlayıcı hale getirildiğine ilişkin Rekabet Kurulu kısa kararının tarafımıza tebliğ tarihinden itibaren 3 ay içerisinde mevcut FSM'lere, Bayilere ve Volta çalışanlarına yönelik rekabet hukuku eğitimi verilecektir ve yine bu süre zarfında eğitime katılanların isimleri ve eğitimin kapsamı hakkında bilgi Rekabet Kurumu'na tevsik edilecektir. “

H.3.3.2. Taahhüt Metninin Değerlendirilmesi

- (50) 4054 sayılı Kanun'un 43. maddesinin üçüncü fıkrası şu şekildedir:

“Yürütülmekte olan bir önaraştırma ya da soruşturma sürecinde 4 üncü veya 6 ncı madde kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birliklerince taahhüt sunulabilir. Kurul söz konusu taahhütler yoluyla rekabet sorunlarının giderilebileceğine kanaat getirirse bu taahhütleri ilgili teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri açısından bağlayıcı hale getirerek soruşturma açılmamasına veya açılmış bulunan soruşturmaya son verilmesine karar verebilir. Rakipler arasında fiyat tespiti, bölge veya müşteri paylaşımı ya da arz miktarının kısıtlanması gibi açık ve ağır ihlallerle ilgili olarak taahhüt kabul edilmez. Bu fıkranın uygulanmasına ilişkin usul ve esaslar Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirlenir.”

- (51) 4054 sayılı Kanun'da taahhüt müessesesine ilişkin usul ve esasların Kurul tarafından çıkarılan tebliğ ile belirleneceği hüküm altına alınmıştır. Bu doğrultuda yayımlanan 2021/2 sayılı Tebliğ'in “Kapsam” başlıklı 2. maddesi ise şu şekildedir:

“Bu Tebliğ; açık ve ağır ihlaller hariç olmak üzere, 4054 sayılı Kanunun 4 üncü veya 6 ncı maddesi kapsamında ortaya çıkan rekabet sorunlarının giderilmesine yönelik olarak ilgili teşebbüslerce ya da teşebbüs birliklerince sunulan taahhütleri kapsamaktadır.”

- (52) Bununla birlikte 2021/2 sayılı Tebliğ'in “Tanımlar” başlıklı 4. maddesinde açık ve ağır ihlallere konu olan hususlar;

“Bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet doğrudan ya da dolaylı olarak engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan;

1) Rakip teşebbüsler arasında fiyat tespiti, müşterilerin, sağlayıcıların, bölgelerin ya da ticaret kanallarının paylaşılması, arz miktarının kısıtlanması veya kotalar konması, ihalelerde danışıklı hareket, gelecekte uygulanması planlanan fiyat, üretim ya da satış miktarı gibi rekabete duyarlı bilgilerin paylaşılması,

2) Üretim veya dağıtım zincirinin farklı seviyelerinde faaliyet gösteren teşebbüsler arası ilişkide alıcının sabit veya asgari satış fiyatının belirlenmesi

konularında gerçekleşen anlaşma ve/veya uyumlu eylemler ile bu konulara ilişkin teşebbüs birliği karar ve eylemleri”

şeklinde düzenlenmiştir.

- (53) Dosya kapsamında yapılan incelemeler sonucunda VOLTA'nın gerçekleştirdiği eylemlerin yeniden satıcıların aktif ve pasif satışlarının kısıtlanması niteliğinde olabileceği ve FSM'ler ile akdettiği sözleşmelerde yetkisiz dağıtıcılara yapılan satışların kısıtlanması şeklinde yorumlanabilecek hükümler olduğu görülmüştür. Bu çerçevede dosya konusu iddiaların anılan Tebliğ'in 4. maddesinde sayılan açık ve ağır ihlal

kapsamına girmediği, dolayısıyla VOLTA'nın taahhüt sunmasının mümkün olduğu anlaşılmaktadır¹³.

- (54) Diğer yandan, taahhüt müessesesinin işlerliği bakımından 2021/2 sayılı Tebliğ, taahhüt sunma taleplerinin Kuruma iletebileceği süreyi sınırlamaktadır. 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüt Sürecinin Başlatılması" başlıklı 5. maddesi;

"(1) Haklarında yürütülen bir incelemeye taahhütle son verilmesini isteyen taraflar, önaraştırma veya soruşturma sürecinde taahhüt sunma talebinde bulunabilirler. Soruşturma sürecindeki taahhüt sunma talepleri Kanunun 43 üncü maddesinin ikinci fıkrası kapsamında yapılan soruşturma bildiriminin tebliğinden itibaren üç ay içinde Kuruma iletilir. Bu süre geçtikten sonra Kuruma iletilen taahhüt sunma talepleri dikkate alınmaz.

(2) Taraflar, taahhüt sunma taleplerini yazılı şekilde Kuruma ileterek taahhüt sürecini başlatır."

hükmünü içermektedir.

- (55) Soruşturma Bildiriminin VOLTA tarafından 25.03.2024 tarihinde tebellüğ edildiği, VOLTA tarafından yapılan taahhüt başvurusunun ise 26.03.2024 tarihinde Kurum kayıtlarına intikal ettiği görülmektedir. Bu kapsamda 2021/2 sayılı Tebliğ'in 5. maddesine istinaden, teşebbüs taahhüt başvurusunu süresi içinde yapmıştır.
- (56) 2021/2 sayılı Tebliğ'in "Taahhüdün niteliği" başlıklı 9. maddesinin ikinci fıkrası, sunulan taahhüdün değerlendirilmesi bakımından yol göstericidir:

"Taahhüt rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olmalıdır ..."

- (57) VOLTA tarafından sunulan taahhüt metninin "TAAHHÜT 1" başlığı, mevcut FSM Sözleşmesinde ve Bayi Sözleşmesinde yapılacak değişikliklere yöneliktir. Bu kapsamda, değişiklikler vasıtasıyla anılan sözleşmelerde FSM'lerin bulundukları bölgelerde münhasır olarak faaliyet göstereceklerine ilişkin olarak açık bir hükmün yer alacağı ve münhasır dağıtım sisteminin benimsenmesiyle birlikte FSM'lere tahsis edilen bölge içerisinde yapılacak aktif satışlar hakkında yaptırım uygulanabileceği düzenlenmektedir. Bununla birlikte FSM'ler tarafından münhasır bölge dışında yapılacak pasif satışların sınırlandırılmayacağı ve FSM'lerin pasif satışlar konusundaki hak ve yetkilerinin korunacağına dair hükümlere açıkça yer verileceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu değişiklikler ile FSM Sözleşmesi'nin 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun hale getirileceği, münhasır dağıtım sisteminin vurgulanması ile aktif ve pasif satış kısıtlamalarına yönelik netlik sağlanacağı böylece dosya kapsamında ortaya konulan aktif ve pasif satış kısıtlamalarına ilişkin rekabetçi sorunun giderileceği anlaşılmakta olup, söz konusu taahhütlerin uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmiştir.
- (58) Ayrıca taahhüt metninde, taahhütler doğrultusunda revize edilecek olan FSM Sözleşmesinin nihai versiyonu yer almaktadır. Anılan sözleşme incelendiğinde yukarıda "3.2. VOLTA'nın FSM Sözleşmesinde Yer Alan Yetkisiz Dağıtıcılara Satış Kısıtlamasına Yönelik Değerlendirme" başlığı altında yer alan rekabetçi endişeler doğrultusunda "Alt Bayi İlişkisi" başlıklı 9. maddenin sözleşmeden çıkarıldığı görülmektedir. Böylelikle VOLTA'nın, FSM'lerin tesis edecekleri alt bayiliklere ilişkin herhangi bir tasarrufta bulunmayacağı, diğer bir ifadeyle yetkisiz dağıtıcılara yapılacak olan satışlara müdahale etmeyeceği anlaşılmaktadır. Anılan hükmün sözleşmeden çıkarılması ile yetkisiz dağıtıcılara yapılacak olan satışların kısıtlanmasının önüne

¹³ VOLTA hakkında ileri sürülen yeniden satış fiyatının belirlenmesine yönelik iddia bakımından soruşturma, uzlaşma usulünün uygulanması ile sonuçlandırılmıştır.

geçildiği, bu doğrultuda yapılan değişikliğin rekabetçi sorunların giderilmesi bakımından uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmiştir¹⁴.

- (59) Taahhüt metninde sunulan “TAAHHÜT 1” başlığı ile rakip markalı ürünleri de satan bayiler ile imzalanacak olan ve taahhüt metninin Ek-4’ünde nihai versiyonu sunulan Bayi Sözleşmesi’nde yer alan 7.3 ve 7.4 numaralı hükümler şu şekildedir:

“7.3. İşbu sözleşme; yalnızca Volta ürünlerinin satılmasına ya da rakip ürünlerin satılmamasına yönelik herhangi bir münhasırlık hükmü içermediği gibi, ilgili sözleşmenin herhangi bir hükmü münhasırlığa izin verecek şekilde yorumlanamayacaktır. Volta, sözleşmenin diğer tarafınca kabul edilse dahi sonradan işbu sözleşmeye münhasırlık hükmü ilave etmeyecektir.”

“7.4. İşbu sözleşme; Bayilere yönelik herhangi bir bölge sınırlaması ya da aktif/pasif yasağı içermediği gibi, ilgili sözleşmenin herhangi bir hükmü Bayi’nin aktif ya da pasif satışlarının kısıtlanmasına imkan verecek şekilde yorumlanmayacaktır. Volta, sözleşmenin diğer tarafınca kabul edilse dahi sonradan işbu sözleşmeye bölge kısıtlaması, aktif ve pasif satış yasağı hükmü ilave etmeyecektir.”

- (60) Yukarıda yer verilen sözleşme 7.3. numaralı hükümde bayilere tek marka satma yükümlülüğü getirmemekle birlikte 7.4 numaralı sözleşme hükmünde bayilere yönelik herhangi bir bölge sınırlamasının olmadığı açıkça belirtilmekte ve bayiler tarafından yapılacak aktif/pasif satışlara herhangi bir sınırlama getirilemeyeceği belirtilmektedir. Ayrıca madde hükmünden VOLTA’nın diğer tarafça kabul edilse dahi sonradan Bayi Sözleşmesi’ne hem bölge münhasırlığına ilişkin hem de aktif ve pasif satışların kısıtlanmasına yönelik herhangi bir hüküm getirilmeyeceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu Bayi Sözleşmesi’nde bayilere yönelik düzenlenen hükümler ile münhasırlığa ve aktif ve pasif satışların kısıtlanmasına ilişkin ifadelerin netleştirildiği böylece FSM’lerle uygulamada yaşanan karışıklığın açıklığa kavuşturulduğu değerlendirilmiştir.
- (61) Taahhüt metninin “TAAHHÜT 2” başlıklı bölümünde, FSM ve bayilere revize edilen sözleşmeler ile birlikte bilgilendirme metni gönderileceği, bilgilendirme metninin imzalanmış örneklerinin VOLTA tarafından muhafaza edileceği, bunun dağıtım sistemine sonradan dâhil olacak FSM ve bayiler için de aynı şekilde uygulanacağı taahhüt edilmektedir. Söz konusu bilgilendirme metninde, pasif satışın tanımının yapıldığı, aktif ve pasif satışlara örnek hallerin sayıldığı, FSM’lerin bölge dışına aktif satış gerçekleştiremeyeceği fakat pasif satışlar konusunda serbest olduklarının belirtildiği, bayilerin ise hem aktif hem de pasif satışlar konusunda serbest oldukları belirtilmiştir. FSM ve bayiler tarafından pasif satış yapılması halinde VOLTA tarafından FSM ve bayilere müdahalede bulunulmayacağını ve bu yönde herhangi bir yaptırımın da uygulanmayacağını açıkça ifade edildiği görülmektedir. Yukarıda yer verilen hükümde görüleceği üzere, VOLTA, rakip marka ürünleri de satan bayilerine bölgesel anlamda kısıtlayıcı herhangi bir hüküm getirmemekte ayrıca taahhüt metninin Ek’inde yer alan bilgilendirme metninde bayilerin aktif/pasif satışlarına yönelik herhangi bir kısıtlama getirmediğinin ayrıca belirtildiği görülmektedir. Bilgilendirme metninin FSM ve bayilere iletilmesi ve teslim alındığının imza karşılığında belgelendirilmesi ile FSM

¹⁴ FSM sözleşmesinin “Sözleşmenin Süresi ve Fesih” başlıklı 10. maddesinde sözleşmenin 3 yıllık süre için akdedildiği, bu sürenin ancak 5. yıla kadar uzatılabileceği ifade edilmektedir. Sözleşmede yer alan sürelerin 2002/2 sayılı Tebliğ’in 5. maddesinde öngörülen süreleri aşmadığı görülmekte olup, anılan sözleşme hükmünün rekabet etmeme yükümlülüğü bağlamında bir sorun teşkil etmediği anlaşıldığından bu hususa ilişkin değerlendirme yapılmamıştır. Yine, mevcut FSM Sözleşmesinin “Bölge ile Sınırlı Faaliyet Yükümlülüğü” başlıklı 3. maddesinde yer alan (.....) hükmüne nihai versiyonda yer verilmediği görülmektedir. Bahse konu sözleşme hükmü ihracat kısıtlaması olarak nitelendirilebilecekse de 4054 sayılı Kanun’un 2. maddesi uyarınca Türkiye Cumhuriyeti sınırları içerisinde gerçekleşen bir davranıştan söz edilemeyeceği için bu kanun kapsamında yer almamakta olup, bu hususa ilişkin olarak da değerlendirme yapılmamıştır.

ve bayilerin sahip olduğu hak ve sorumluluklar konusunda bilinçlendirilmesi, sözleşmelerde yapılan değişikliklerin neden yapıldığının ve ne anlama geldiğinin herhangi bir şüpheye yer vermeyecek şekilde netleştirilmesi, FSM ve bayilerin sözleşmeyi doğru yorumlamalarının sağlanması, uygulamadaki yanlış anlaşılmalara önüne geçilmesi ve hukuki belirliliğin sağlanması bakımından önem arz ettiği ve söz konusu taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmiştir.

- (62) Taahhüt metninin “TAAHHÜT 3” başlıklı bölümünde, VOLTA’nın hem mevcut FSM ve bayilere hem de VOLTA çalışanlarına rekabet hukuku eğitimi vereceği ve eğitime katılanların isimleri ile eğitimin kapsamı hakkında Kurumu bilgilendireceği taahhüt edilmektedir. Söz konusu eğitimin, VOLTA’nın dağıtım ağının tüm seviyelerinde rekabet hukuku bilincini ve hukuki belirliliği artıracak, FSM ve bayiler ile VOLTA çalışanlarına rekabet hukuku kapsamında hak ve sorumluluklarının aktarılacağı, böylelikle bilgisizlik kaynaklı rekabeti kısıtlayıcı eylemlerin önüne geçilebileceği anlaşıldığından söz konusu taahhüdün uygun ve yeterli olduğu değerlendirilmiştir.
- (63) Taahhüt metninde yer alan tüm taahhütlerin, Kurulun taahhütleri kabul ettiğine ilişkin kısa kararın VOLTA’ya tebliğinden itibaren üç ay içinde yerine getirilmesi ve Kuruma tevsik edilmesi taahhüt edilmektedir. Belirlenen sürenin ilgili taahhütlerin uygulamaya konulması için makul olduğu değerlendirilmiştir.
- (64) VOLTA tarafından sunulan taahhüt metni genel olarak değerlendirildiğinde; sunulan taahhütlerin, soruşturma dosyasında yer alan ve uygulamada karşılaşılabilecek rekabet sorunlarıyla orantılı, bu sorunları gidermeye elverişli, kısa sürede yerine getirilebilir ve etkili şekilde uygulanabilir olduğu değerlendirilmiş, bu doğrultuda ilgili taahhütlerin kabul edilerek soruşturmanın sonlandırılmasına karar verilmiştir.

I. SONUÇ

- (65) Rekabet Kurulunun 21.03.2024 tarihli ve 24-14/303-M sayılı kararı uyarınca yürütülen soruşturma kapsamında;
- Volta Motor Sanayi ve Ticaret AŞ tarafından sunulan nihai taahhüt metninin, dosya kapsamında tespit edilen ilgili rekabet sorunlarını giderebilecek nitelikte olması nedeniyle kabulüne ve ilgili teşebbüs açısından bağlayıcı hale getirilmesine,
 - Volta Motor Sanayi ve Ticaret AŞ’nin sunmuş olduğu taahhütlerin, kısa kararın tebliğinden itibaren üç ay içerisinde Rekabet Kurumu kayıtlarına tevsik edilmesine,
 - Bu çerçevede, 21.03.2024 tarihli ve 24-14/303-M sayılı Kurul kararı uyarınca yürütülen soruşturmanın bölge ve müşteri kısıtlaması iddiaları bakımından sonlandırılmasına

gerekçeli kararın tebliğinden itibaren 60 gün içinde Ankara İdare Mahkemelerinde yargı yolu açık olmak üzere OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.